

مطالعات المپیک

دوره ۲، شماره ۳، پاییز ۱۴۰۳

ص ص: ۱۱۱-۱۲۹

مرور اجتماعی ورزش زنان در بازی‌های المپیک: مطالعات کتاب‌سنجی

زهرة حسنی *

استادیار گروه مدیریت ورزشی، دانشکده علوم ورزشی، دانشگاه رازی، کرمانشاه، ایران
(تاریخ دریافت: ۱۴۰۳/۰۶/۰۹، تاریخ تصویب: ۱۴۰۳/۰۸/۱۰)

چکیده

المپیک یک رویداد ورزشی بزرگ است که به‌طور رسمی «برابری»، «تنوع» و «شامل» را ترویج می‌کند. این به‌عنوان بستری برای ورزشکاران زن جهت کسب غرور و الهام بخشیدن به زنان دیگر عمل می‌کند. پژوهش حاضر مروری جامع از مطالعات حوزه اجتماعی ورزش زنان در المپیک، که در پایگاه علمی اسکوپوس نمایه شده‌است، ارائه می‌دهد. در این مطالعه از تکنیک‌های کتاب‌سنجی استفاده شد. بانک اطلاعاتی این پژوهش کلیه مقالات علمی در زمینه اجتماعی ورزش زنان و المپیک نمایه شده در پایگاه اسکوپوس بود. داده‌ها شامل هشتاد و دو مقاله نمایه شده بین سال‌های ۱۹۸۴ تا ۲۰۲۴ است. تجزیه و تحلیل‌ها با استفاده از نرم‌افزار **Bibliometrix-R** انجام شده‌است. نتایج عملکرد نشان می‌دهد که میانگین نرخ رشد سالانه مطالعات منتشر شده ۳/۵۴ بوده است. نویسندگان برجسته و پرکار از کشورهای توسعه یافته بودند و مؤسسات غربی بیشترین همکاری را در نشریات علمی در این زمینه داشته‌اند. منابع اصلی انتشار «مجله بین‌المللی تاریخ ورزش»، «بررسی بین‌المللی برای جامعه‌شناسی ورزش» و «ورزش در جامعه» بودند... هم‌رخدادی کلمات کلیدی نویسنده، دو خوشه (رسانه و جنسیت) را در ساختار این مطالعات نشان داد. ترسیم نقشه علمی همچنین پنج موضوع شامل جنسیت، رسانه، مذهب، ورزشکاران زن و ورزش‌های نخبه را به نسبت مرکزیت و تراکم آن‌ها در نمودار استراتژیک ایجاد کرد. بنابراین با توجه به یافته‌های تحقیق حاضر برای بهبود وضعیت ورزش زنان در جامعه مسئولان می‌بایست از طریق شاخص‌های شناسایی شده در این پژوهش اقدامات مؤثری جهت برطرف کردن مشکلات پیش روی زنان برای حضور در بازی‌های المپیک انجام دهند.

واژه‌های کلیدی

المپیک، رسانه، زنان، کتاب‌سنجی، ورزش

* نویسنده مسئول: پست الکترونیکی: hassanizohreh76@gmail.com

مقدمه

المپیک با صدها هزار شرکت کننده در محل رویداد و میلیاردها نفر دیگر که از طریق رسانه‌ها آن را دنبال می‌کنند یکی از بزرگ‌ترین گردهمایی‌ها و از شناخته شده ترین رویدادهای جهانی است که تأثیر شگرفی بر فرهنگ عامه و نگرش‌های عمومی نسبت به ورزش دارد. در حال حاضر یکی از جنبه‌های چشمگیر المپیک مدرن افزایش مشارکت زنان است. این گسترش تا حدی محصول جانبی رشد کلی بازی‌ها به دلیل گنجاندن رویدادهای جدید و افزایش کمیته‌های ملی المپیک^۱ شرکت کننده در طول زمان است (۱). با این حال، نمی‌توان تلاش زنان، جنبش‌های مساوات طلبانه آنان و تأکید بر توازن جنسیتی از سوی نهادهای حاکمیت بین‌المللی ورزش را در گسترش حضور زنان در ورزش انکار کرد (۲). پس از گذار از مرحله ممانعت شرکت زنان در بازی‌های آتن (۱۸۹۶)، سهم شرکت کنندگان زن به‌طور پیوسته افزایش یافته‌است (۳). در واقع، شروع حضور زنان ورزشکار در بازی‌های المپیک مدرن به سال ۱۹۰۰ بر می‌گردد، زمانی که ۲۲ زن (۲،۲) درصد از کل ورزشکاران) در تعداد بسیار محدودی از مسابقات ورزشی در المپیک پاریس شرکت کردند. این اعداد به‌طور پیوسته در طول زمان افزایش یافت و تا سال ۲۰۱۶، زنان ۴۵ درصد از تمام شرکت کنندگان در بازی‌های المپیک تابستانی ریودوژانیرو را تشکیل دادند. علاوه بر این، در المپیک زمستانی ۲۰۱۸ در پیونگ چانگ، کره جنوبی، ۴۳ درصد از کل ورزشکاران زن بودند که یک رکورد برای المپیک زمستانی است (۴). ورزش از لحاظ تاریخی به‌عنوان یک قلمرو مردانه تلقی شده‌است (۵). اما المپیک، به‌عنوان یک رویداد بزرگ ورزشی به‌طور رسمی "برابری"، "تنوع" و "شمول" را ترویج می‌کند و برای زنان

ورزشکار بستری را برای الهام بخشی به سایرین و پیگیری مطالبات فردی و اجتماعی ارائه می‌دهد، اگرچه چنین تلاش‌هایی ممکن است در مواجهه با نظام مردسالاری نهادینه شده در بسیاری از جوامع و کشورها با مانع مواجه شوند (۳، ۶). با این حال، کمیته بین‌المللی المپیک^۲ با توجه به اینکه ۴۹ درصد از ورزشکاران شرکت کننده را زنان تشکیل می‌دادند، نسخه ۲۰۲۰ توکیو را به‌عنوان اولین «بازی‌های متوازن جنسیتی در تاریخ» اعلام کرد. این دستاورد، نمادی از افزایش سطح مشارکت در ورزش زنان است، اما این واقعیت را پنهان نمی‌کند که ورزش همچنان از طریق «منشور هژمونی مردانه» به عنوان عرصه‌ای برای بازنمایی ویژگی‌ها و صفات مردانه عمل می‌کند (۷). به همین دلیل ورزش زنان اغلب از کمبود انعکاس در رسانه‌ها رنج می‌برد، که متناسب با رشد مشارکت زنان ورزشکار نیست. در پشت‌صحنه، این منطق تجاری نیز پذیرفته شده است که ورزش زنان را «جالب نیست» می‌داند و در نتیجه منابع به‌طور نامتناسب به هم‌تایان مرد آن‌ها تخصیص می‌یابد (۸). برای هر کسی که به‌بعد نمادین زندگی اجتماعی توجه دارد، ورزش یک آزمایشگاه عالی ارائه می‌دهد. در بعد اجتماعی، تحت برچسب‌های مختلف جامعه شناختی، ورزش به‌عنوان یک موضوع عینی برای نظریه پردازی شناخته می‌شود. در این راستا بسیاری از جامعه شناسان فرهنگی از بازی، مسابقه و رقابت ورزشی، نه صرفاً به‌عنوان اشکال ابتدایی کنش نمادین، بلکه به‌عنوان شیوه‌هایی که بر چگونگی ضرب آهنگ نبض تمدن‌ها اثرگذار است تأکید دارند (۹). ورزش‌های رقابتی برای نگهداری توجه‌ها به خود، اسطوره‌ها و واقعیت‌ها را در هم می‌آمیزد و آن‌ها را گاهی قابل پیش‌بینی و گاهی به‌طور شگفت‌انگیز ابهام‌آمیز می‌کند. در انجام ورزش، بازیگران، در

^۱. NOC

^۲. IOC

تمرکز بر حوزه‌های دانش و وضعیت این رشته در اروپا و آمریکای شمالی را بررسی کردند (۱۳). سیپل (۲۰۱۸) تجزیه و تحلیل محتوایی از انتشارات سال‌های ۱۹۸۴ تا ۲۰۱۴ را در "مجله جامعه شناسی ورزش"، "مرور بین المللی برای جامعه شناسی ورزش"، و "مجله ورزش و مسائل اجتماعی" انجام داد که از لحاظ جایگاه علمی به عنوان سه مجله برجسته جامعه شناسی ورزشی شناخته می‌شوند (۱۴). در پژوهش دیگری در سال ۲۰۲۲ "مجله اروپایی ورزش و جامعه" مورد تحلیل کتاب‌سنجی قرار گرفت. یافته‌های آن بررسی نشان داد در بازه زمانی ۲۰۰۴ تا ۲۰۲۰، بیشتر مقالات این نشریه بر مشارکت ورزشی (۴۵/۵ درصد)، پس از آن سازمان‌های ورزشی (۲۲/۳ درصد)، ادغام (۱۲/۱ درصد)، جنبه‌های اجتماعی و فرهنگی (۱۲/۱ درصد) و همچنین پرورش استعدادها و مربی‌گری (۱۲/۱ درصد) را بررسی کرده‌اند و مقالات کمتری در جنبه‌های سیاست ورزشی (۱۰/۶ درصد) و توسعه ورزش (۹/۵ درصد) متمرکز بوده است. یافته‌ها بررسی مذکور همچنین نشان داد در مجموع، ۹,۱٪ از مقالات از دیدگاه جنسیتی (۹,۱٪) استفاده می‌کنند، در حالی که ۸,۷٪ رویدادهای ورزشی و طرفداران، و همچنین جنبه‌های مربوط به انواع مختلف رسانه‌ها را بررسی می‌کنند (۱۵). علاوه بر این، تعدادی از مطالعات کتاب‌سنجی به موضوعات مرتبط با بازی‌های المپیک توجه کرده‌اند. به‌طور مثال، یافته‌های یک تحلیل کتاب‌سنجی نشان داد در بین ورزش‌ها، مطالعات مرتبط با المپیک به‌طور قابل توجهی بر ورزش فوتبال تمرکز داشته‌اند و توزیع نسبت موضوعی اغلب متمرکز بر شش قلمرو فیزیولوژی، عملکرد، تمرین، آسیب‌ها و پزشکی، بیومکانیک و روان‌شناسی بوده است

نمایش‌های چند ثانیه‌ای یا چند دقیقه‌ای، مدیریت برداشت کرده و وفاداری به تلاش‌های طاقت‌فرسا را منعکس می‌سازند، در نتیجه انرژی عاطفی و هیجانی عظیمی در مخاطبان خود ایجاد می‌کنند. اما آنچه که نهایتاً در قلمرو فتوحات ورزشی تفسیر می‌شود با رمزها، اسطوره‌ها و روایات آغشته می‌شود و معانی اجتماعی مختلفی را تولید و یا بازتولید می‌کند (۱۰). در این راستا، جامعه‌شناسی ورزش، به بررسی تجلی معانی اجتماعی ورزش و تأثیر آن بر جوامع می‌پردازد. تان^۱ (۲۰۲۲) معتقد است که جامعه‌شناسی ورزشی حوزه‌ای است که ادغام علم ورزش و جامعه شناسی را با تمرکز بر کارکردهای اجتماعی، الگوهای رشد و رابطه پویا بین ورزش و جامعه را در بر می‌گیرد (۱۱). علاوه بر این، محققان در حوزه جامعه‌شناسی ورزشی تلاش کرده‌اند تا از علوم دیگر مانند فلسفه، روان‌شناسی اجتماعی و اقتصاد در توضیح مسائل اجتماعی ورزش بهره بگیرند (۱۲). به واسطه کوشش‌های علمی، انتشار مقالات در حیطه جامعه شناسی ورزش با تمرکز بر ارتباطات متقابل بین ورزش، فرهنگ و جامعه از دهه ۱۹۷۰ شروع شده‌است و در سال‌های اخیر رشد قابل توجهی داشته است (۱۳). در این بین، کتاب‌سنجی مطالعات حوزه جامعه‌شناسی ورزشی بخشی محدود از تلاش‌های علمی را در بر می‌گیرد. به‌طور خاص، دارت (۲۰۱۴) توجه را به مقالات تحقیقاتی اساسی در "مرور بین‌المللی برای جامعه‌شناسی ورزش"، "مجله ورزش و مسائل اجتماعی"^۳، و "مجله جامعه‌شناسی ورزش"^۴ معطوف می‌کند (۱۲). نویسنده درصدد است تا موضوعات غالب در جامعه‌شناسی ورزش را تشخیص دهد. تیان و وایز (۲۰۲۰) در مطالعه خود، مقالات علمی منتشر شده در همان مجلات را بین سال‌های ۲۰۰۸ تا ۲۰۱۸، با

5 . Tian & Wise

6 . Seippel

7 . European Journal for Sport and Society

1 . Tan

2 . International Review for the Sociology of Sport

3 . Journal of Sport and Social Issues

4 . Sociology of Sport Journal

کتاب‌سنجی در این بخش به شناسایی واژه‌های کلیدی و مضامین مهم بپردازد.

اتخاذ تحلیل کتاب‌سنجی، امکان توصیف روندهای جهانی در تحقیقات جامعه‌شناسی ورزش زنان را مهیا می‌کند و جهت‌گیری‌های جدید برای مطالعه در این زمینه را برای غلبه بر محدودیت‌های دانش موجود فراهم می‌آورد. از این رو برای دستیابی به هدف این پژوهش، سوالات تحقیق زیر در نظر گرفته شده‌است:

۱. چه الگوهایی در انتشار سالانه، افراد و منابع تأثیرگذار، کشورهای مشارکت‌کننده و مؤسسات فعال در حوزه مطالعات اجتماعی ورزش زنان در بازی‌های المپیک ظاهر می‌شوند؟

۲. چه کلیدواژه‌ها و مضامینی در بحث‌های علمی در حوزه مطالعات اجتماعی ورزش زنان در بازی‌های المپیک مورد توجه قرار گرفته است؟

روش‌شناسی پژوهش

در این مطالعه از تکنیک‌های کتاب‌سنجی استفاده شد. تجزیه و تحلیل کتاب‌سنجی یک روش کمی برای شناسایی حجم و الگوی رشد ادبیات برای یک حوزه علمی خاص است که هم تصویری فراگیر از پیشینه منتشر شده را ارائه می‌دهد و هم ساختارهای پژوهش، الگوهای فکری و مضامین را در یک زمینه کانونی ارزیابی می‌کند (۱۹). بانک اطلاعاتی این پژوهش کلیه مقالات علمی در زمینه اجتماعی ورزش زنان و المپیک نمایه شده در پایگاه اسکوپوس بود. معیارهای انتخاب شامل نوع سند (مقالات مروری و پژوهشی) زبان (محدود به زبان انگلیسی)، و حوزه (جامعه‌شناسی) بود که در ۱۷ آگوست ۲۰۲۴، داده‌ها با

(۱۶). نتایج یک تحلیل کتاب‌سنجی دیگر درباره پژوهش‌های مرتبط با دوپینگ در المپیک توسط تابوک (۲۰۲۲) نشان داد بیشتر تحقیقات بر تجزیه و تحلیل عناصر شیمیایی مواد مورد استفاده به‌عنوان دوپینگ متمرکز است (۱۷). در پژوهش دیگری کوآو همکاران (۲۰۲۲) پنجاه مقاله پراستناد درباره المپیک را تحلیل کتاب‌سنجی کردند و یافته‌ها دو حوزه اصلی مطالعه شامل سلامت جسمانی ورزشکاران المپیک (۲۷ مقاله) و سلامت روانی - اجتماعی ورزشکاران (۱۲ مقاله) را مشخص کرد (۱۸).

با توجه به‌مرور تحقیقات گذشته در حوزه کتاب‌سنجی اغلب تحقیقات به‌دنبال شناسایی شاخص‌های مهم و کلیدی و بررسی سیر سعودی روند ورزش در حوزه‌های مختلف از جمله روان‌شناسی، جامعه‌شناسی، دوپینگ و... بوده‌اند، لذا موضوعات کمتری به بررسی حوزه ورزش زنان در بازی‌های المپیک پرداخته‌اند که تحقیق حاضر با بررسی این موضوع به‌دنبال رسیدن به اهداف مورد نظر از طریق مطالعات کتاب‌سنجی است.

با توجه به مطالب پیش گفته و از آنجا که در سال‌های اخیر مطالعات ورزش زنان در بین محققان ایرانی مورد توجه جدی تری قرار گرفته است و همچنین به‌منظور کاوش عمیق‌تر در تکامل مطالعات اجتماعی ورزش زنان، پژوهش حاضر از تحلیل کتاب‌سنجی برای بررسی الگوهای انتشار و پیشرفت این قلمرو علمی در پایگاه اطلاعاتی اسکوپوس استفاده می‌کند.

لذا از یک سوء به‌دلیل اهمیت ورزش زنان در جامعه و از سویی دیگر به‌دلیل خلأ تحقیقاتی در این زمینه تحقیق حاضر درصدد است تا از طریق بررسی مطالعات

2. Khoo

1. Tabuk

کلید واژه‌ها و فیلترهای زیر بازیابی، ذخیره، پایش و مورد تحلیل قرار گرفت (جدول ۱):

جدول ۱. خروجی استراتژی جستجو و فیلترها

فیلترهای جستجو
[(TITLE-ABS-KEY ("olympic games") AND TITLE-ABS-KEY ("women sport*") OR TITLE-ABS-KEY ("women athlete*") OR TITLE-ABS-KEY ("female athlete*")) AND (LIMIT-TO (DOCTYPE , "ar") OR LIMIT-TO (DOCTYPE , "re")) AND (LIMIT-TO (LANGUAGE , "English")) AND (LIMIT-TO (SUBJAREA, "SOCI"))]

است. یکی از موضوعات علمی برجسته قرن بیستم کنترل کیفیت آماری است که برای بهبود دادن کیفیت محصولات تولیدی و خدمات به کار می‌رود. بیبلیومتریکس ابزاری برای تجسم اطلاعات در تجزیه و تحلیل کتاب‌سنجی بر اساس تولیدات و انتشارات علمی در کشورها و مناطق، مجلات، نویسندگان، مقالات، کلمات کلیدی و مؤسسات تحقیقاتی است. این ابزار می‌تواند چندین نوع نقشه علمی تولید کند (۲۰).

یافته‌ها

بر اساس اطلاعات جدول ۲، در مجموع ۸۲ مقاله در پایگاه اطلاعاتی اسکوپوس بین سال‌های ۱۹۸۴ تا ۲۰۲۴ در مورد مسائل اجتماعی ورزش زنان در بازی‌های المپیک نمایه شده‌است. رشد سالانه تولیدات علمی ۳/۵۳ بوده و به طور متوسط به هر سند ۱۹/۳۴ بار استناد شده‌است. اسناد منتشر شده توسط ۱۵۱ نویسنده، با مجموع ۱۹۴ کلمه کلیدی نویسنده (DE) و ۳۲۹ کلمه کلیدی اضافی (پلاس) که سیستم‌های اسکوپوس آن‌ها را تولید کرده منتشر شده‌است. نسبت تألیف مشترک ۲ نفر برای هر سند بود و ۱۵/۸۵ درصد از تولیدات حاصل مشارکت بین‌المللی بوده‌است.

برای استخراج نتایج در این مطالعه دو تکنیک مؤثر اتخاذ شد: (۱) تجزیه و تحلیل عملکرد و (۲) نقشه برداری علمی. تجزیه و تحلیل عملکرد، الگوهای انتشارات توسط کشورها، نویسندگان، مؤسسات وابسته و روند رشد طی سال‌ها ارزیابی می‌کند. تکنیک رابطه‌ای دیگر تحلیل کتاب‌سنجی یا نقشه‌برداری علمی، ساختار مضامین و تکامل آن را بررسی می‌کند. از ابزار رابط گرافیکی Biblioshiny بر اساس بسته Bibliometrix در زبان برنامه نویسی R برای تجزیه و تحلیل داده‌ها استفاده شد. بیبلیومتریکس یا کتاب‌سنجی روشی برای اطلاع‌رسانی و آماری سازی روند موضوعات علمی استفاده می‌شود. یک روش تحقیقاتی پرکاربرد برای تشخیص روند و وضعیت فعلی یک موضوع به صورت علمی و تحقیقاتی است. بیبلیومتریکس یک نوع روش سنجش آماری است و الگوی ارتباطی میان نویسندگان و متون را نشان می‌دهد. به عبارت دیگر، رابطه‌ای که میان نویسندگان و منابع وجود دارد با استفاده از روش‌های آماری مانند توزیع پراکندگی، تحلیل استنادی و جز آن سنجیده و تعیین می‌شوند. بنابراین، هدف کتاب‌سنجی انجام نوعی تحلیل کمی روی منابع گوناگون همانند کتاب، منابع دیداری و شنیداری، و دیگر انواع منابع است. کاربرد روش بیبلیومتریکس برای آنالیز مقالات چاپ شده درباره موضوعات علمی و متون ادبی

¹ . Bibliometrix

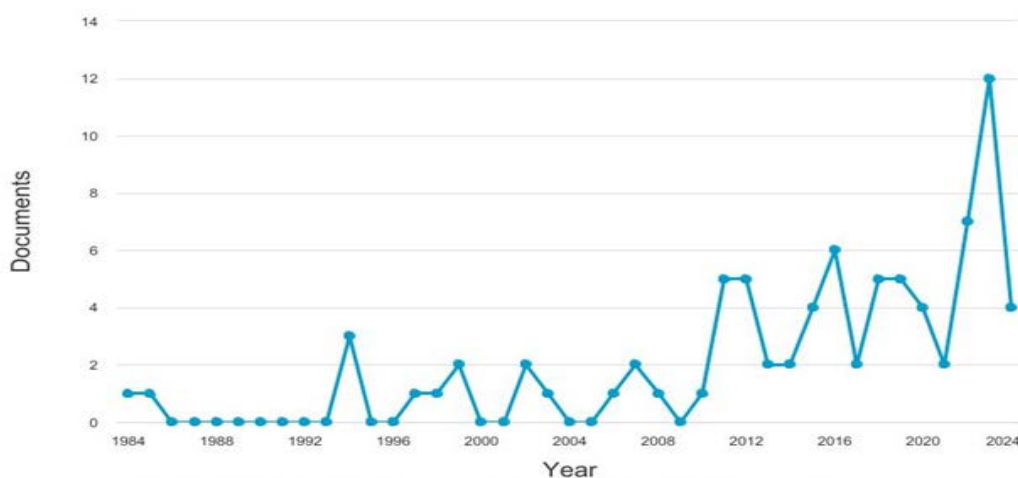
جدول ۲. اطلاعات عمومی از داده‌های بازیابی شده

نتایج	توضیحات
	اطلاعات اصلی در مورد داده‌ها
1984:2024	بازه زمانی
36	منابع (مجله، کتاب و غیره)
82	اسناد
3.53	نرخ رشد سالانه
9.6	سن متوسط سند
19.34	میانگین استناد در هر سند
	محتوای سند
72	کلمات کلیدی پلاس
194	نویسنده کلمات کلیدی
	نویسندگان
151	نویسندگان
33	نویسندگان اسناد- تک نویسنده
	نویسندگان همکار
34	اسناد تک نویسنده
2	نویسندگان مشترک در هر سند
15.85	تألیفات مشترک بین‌المللی
	انواع سند
73	مقاله
9	مروری

الگوی انتشار مقالات

مطابق داده‌های بازیابی شده، اولین مقاله در سال ۱۹۸۴ منتشر شده است در سال‌های بعدی با رشدی کم ادامه داشته است به طوری که مابین سال‌های ۱۹۸۵ تا ۲۰۱۰ تولیدات سالانه علمی حداکثر رکورد ۳ مقاله داشته

است. در سال‌های ۲۰۱۱ و ۲۰۱۲ مجموعاً ۱۰ مقاله چاپ شده است. در سال ۲۰۲۲ جهش بهتری با رکورد ۷ مقاله مشاهده می‌شود و بیشترین مقالات نیز در سال ۲۰۲۳ با تعداد ۱۲ مقاله نمایه شده در اسکوپوس می‌باشد.

شکل ۱. الگوی انتشار مقالات

و رسانه از آمریکا، سپس جیمز آنجلینی، محقق در حوزه ورزش و رسانه از دانشگاه دلور و اندرو بلینگز، محقق در حوزه ورزش و رسانه از دانشگاه آلاباما هر یک با چهار مقاله است، بیشترین رکورد کشورها نیز مربوط به آمریکا با ۵۲ مقاله سپس انگلستان و اکراین هر یک با ۲۴ و ۱۱ مقاله است. مؤسسات پرکار هم شامل دانشگاه این دیانا، آلاباما و دلور همگی از آمریکا و هر یک با ۴ مقاله است.

نویسندگان، مؤسسات و کشورهای برتر در تعداد مقالات
 نتایج نشان داد تا زمان انجام این پژوهش، ۱۵۱ نویسنده، ۲۲ کشور و ۱۱۰ مؤسسه در تولیدات علمی حوزه مطالعات اجتماعی ورزش زنان و المپیک مشارکت داشته‌اند. فهرست ۱۰ نویسنده، کشور و مؤسسه پرکار در جدول ۳ نمایش داده شده است. بیشترین رکورد نویسندگان شامل ۵ مقاله توسط لوران ریچارت اسمیت محقق در حوزه ورزش

جدول ۳. فهرست ۱۰ نویسنده، مؤسسه و کشور پر کار در حوزه مطالعات اجتماعی ورزش زنان و المپیک

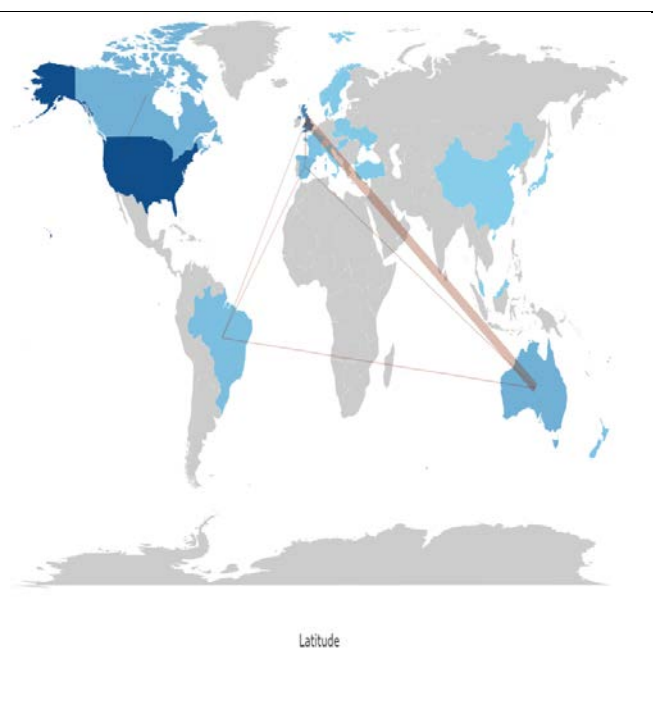
نویسندگان		کشورها		مؤسسات	
نام	تعداد مقالات	نام	تعداد مقالات	نام	تعداد مقالات
SMITH LR	5	USA	52	INDIANA UNIVERSITY	4
ANGELINI JR	4	UK	24	UNIVERSITY OF ALABAMA	4
BILLINGS AC	4	UKRAINE	11	UNIVERSITY OF DELAWARE	4
MACARTHUR PJ	4	BRAZIL	9	UTICA COLLEGE	4
TUGGLE CA	4	CANADA	9	NOTREPORTED	3
ALEXANDER S	2	AUSTRALIA	8	UNIVERSIDAD AUTÓNOMA DE MADRID	3
ANTUNOVIC D	2	SPAIN	6	UNIVERSITY OF MANITOBA	3
COCHE R	2	DENMARK	3	UNIVERSITY OF NORTH TEXAS	3
HIGGS CT	2	FRANCE	3	CHARLES STURT UNIVERSITY	2
KIRK D	2	NEW ZEALAND	3	HUGH BAIRD COLLEGE	2

از میان ۳۴ منبع انتشار، مجله بین‌المللی تاریخ ورزش با ۱۴ مقاله رکورد دار است. مجلات مرور بین‌المللی جامعه‌شناسی ورزش و همچنین جامعه‌شناسی ورزش هر یک با ۱۰ و ۱۱ رکورد در مرتبه دوم و سوم قرار دارند. اگرچه هدف موضوعی مطالعات با عناوین مجلات در زمینه جامعه‌شناسی ورزش به‌طور طبیعی مطابقت دارد اما، درج بیشترین مقالات در مجله تاریخ ورزش منعکس کننده توجه محققان به پیشینه و روندهای حضور زنان در المپیک است.

جدول ۴. فهرست اصلی ترین منابع انتشار در حوزه مطالعات اجتماعی ورزش زنان و المپیک

منابع	تعداد مقالات
International Journal Of The History Of Sport	14
International Review For The Sociology Of Sport	11
Sport In Society	10
Electronic News	4
Frontiers In Sports And Active Living	4
Journal Of Sport And Social Issues	3
Women S Studies International Forum	3
Communication And Sport	2
Feminist Media Studies	2
Journal Of International Women S Studies	2

کشور منشأ	کشور همکار	فراوانی
استرالیا	اسپانیا	2
برزیل	استرالیا	2
برزیل	کانادا	1
برزیل	اسپانیا	2
کانادا	استرالیا	1
کانادا	اسپانیا	1
دانمارک	ترکیه	1
مجارستان	لهستان	1
اوکراین	لهستان	1
بریتانیا	استرالیا	3
بریتانیا	برزیل	2
بریتانیا	کانادا	1
بریتانیا	فرانسه	2
بریتانیا	اسپانیا	2
آمریکا	استرالیا	1
آمریکا	کانادا	2
آمریکا	کرواسی	1
آمریکا	دانمارک	1

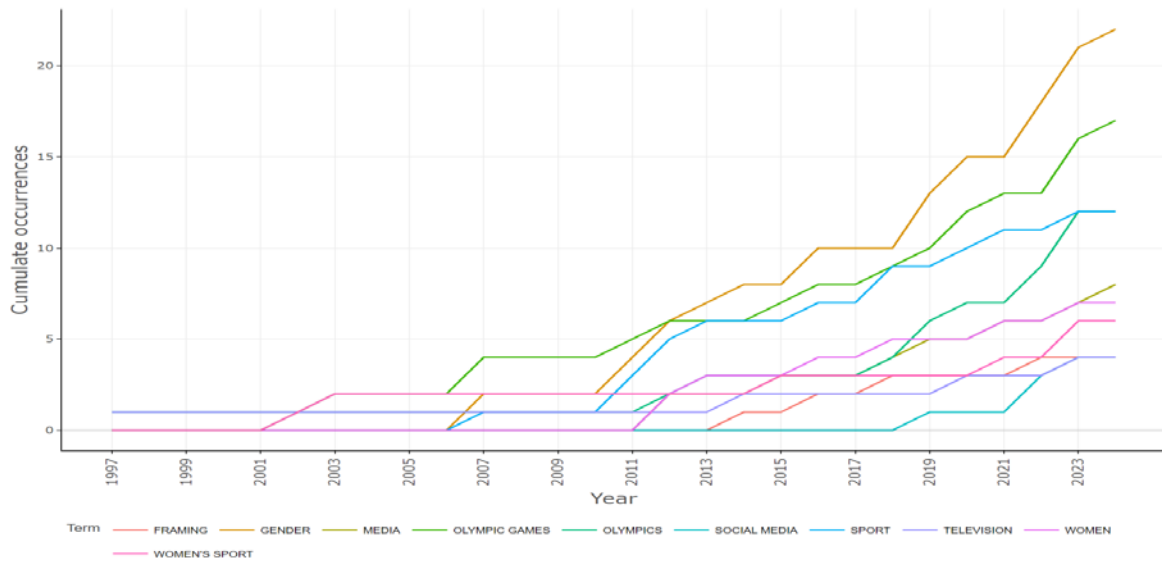

شکل ۲. نمای گرافیکی همکاری بین کشورها

همکاری بین‌المللی بین محققان بوده‌اند. در عین حال استرالیا، کانادا و اسپانیا با بهره‌گیری از محققان سایر کشورها از جمله برزیل، انگلستان و آمریکا بیشترین تنوع تمایل را برای انجام پژوهش مشترک با سایر کشورها در زمینه موضوع مورد مطالعه داشته‌اند.

همکاری بین کشورها

شاخص همکاری بین کشور بیانگر اشتراک در اولویت موضوعی و علایق یکسان میان محققان کشورهای مختلف است. نتایج بررسی حاضر نشان داد انگلستان و آمریکا هر یک با پنج و چهار مورد منشأ همکاری، مرجع اصلی برای

تلويزيون	رسانه‌های اجتماعی	قاب بندی	ورزش بانوان	زنان	رسانه	ورزش	المپیک	بازی‌های المپیک	جنسیت	سال
۱	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۱	۰	۰	۱۹۹۷
۱	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۱	۰	۰	۱۹۹۸
۱	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۱	۰	۰	۱۹۹۹
۱	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۱	۰	۰	۲۰۰۰
۱	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۱	۰	۰	۲۰۰۱
۱	۰	۰	۱	۰	۰	۰	۱	۱	۰	۲۰۰۲
۱	۰	۰	۲	۰	۰	۰	۱	۲	۰	۲۰۰۳
۱	۰	۰	۲	۰	۰	۰	۱	۲	۰	۲۰۰۴
۱	۰	۰	۲	۰	۰	۰	۱	۲	۰	۲۰۰۵
۱	۰	۰	۲	۰	۰	۰	۱	۲	۰	۲۰۰۶
۱	۰	۰	۲	۰	۰	۱	۱	۴	۲	۲۰۰۷
۱	۰	۰	۲	۰	۰	۱	۱	۴	۲	۲۰۰۸
۱	۰	۰	۲	۰	۰	۱	۱	۴	۲	۲۰۰۹
۱	۰	۰	۲	۰	۰	۱	۱	۴	۲	۲۰۱۰
۱	۰	۰	۲	۰	۰	۳	۱	۵	۴	۲۰۱۱
۱	۰	۰	۲	۲	۲	۵	۲	۶	۶	۲۰۱۲
۱	۰	۰	۲	۳	۲	۶	۳	۶	۷	۲۰۱۳
۲	۰	۱	۲	۳	۲	۶	۳	۶	۸	۲۰۱۴
۲	۰	۱	۳	۳	۳	۶	۳	۷	۸	۲۰۱۵
۲	۰	۲	۳	۴	۳	۷	۳	۸	۱۰	۲۰۱۶
۲	۰	۳	۳	۴	۳	۷	۳	۸	۱۰	۲۰۱۷
۲	۰	۳	۳	۵	۴	۹	۴	۹	۱۰	۲۰۱۸
۲	۱	۳	۳	۵	۵	۹	۶	۱۰	۱۳	۲۰۱۹
۳	۱	۳	۳	۵	۵	۱۰	۷	۱۲	۱۵	۲۰۲۰
۳	۱	۳	۴	۶	۶	۱۱	۷	۱۳	۱۵	۲۰۲۱
۳	۳	۴	۴	۶	۶	۱۱	۹	۱۳	۱۸	۲۰۲۲
۴	۴	۴	۶	۷	۷	۱۲	۱۲	۱۶	۲۱	۲۰۲۳
۴	۴	۴	۶	۷	۸	۱۲	۱۲	۱۷	۲۲	۲۰۲۴

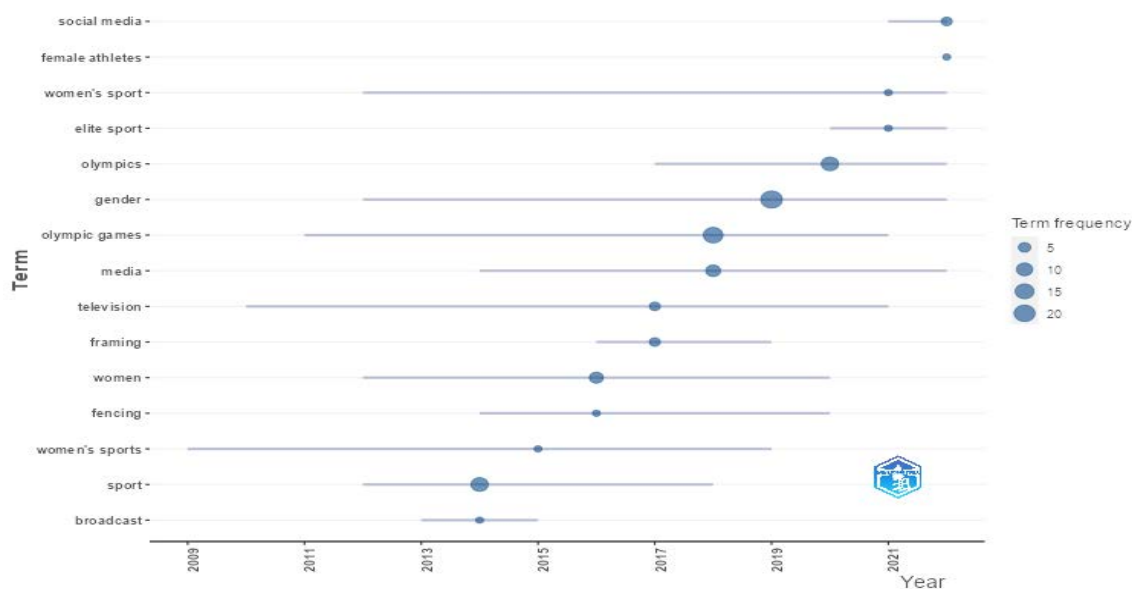
شکل ۴. نمای گرافیکی پویایی (رشد) کلمات بر اساس کلید واژه‌های نویسندگان

موضوعات پرتعداد

موضوعات پرتعداد نشان‌می‌دهد که کدام عناوین و اصطلاحات در بازه‌های زمانی مختلف بیشتر مورد توجه قرار گرفته‌اند. همان گونه که در شکل ۵ مشاهده می‌شود از نظر حجم و دوره توجه "جنسیت" با فراوانی ۲۲ تکرار در بازه

زمانی ۲۰۱۲ تا ۲۰۲۲ بیشترین و طولانی‌ترین توجه را به خود جلب کرده است. "ورزش نخبه" و "زنان ورزشکار" نیز از جدیدترین موضوعات پرتعداد می‌باشند که از سال‌های ۲۰۲۰ تا ۲۰۲۲ مورد توجه قرار گرفته‌اند.

Trend Topics

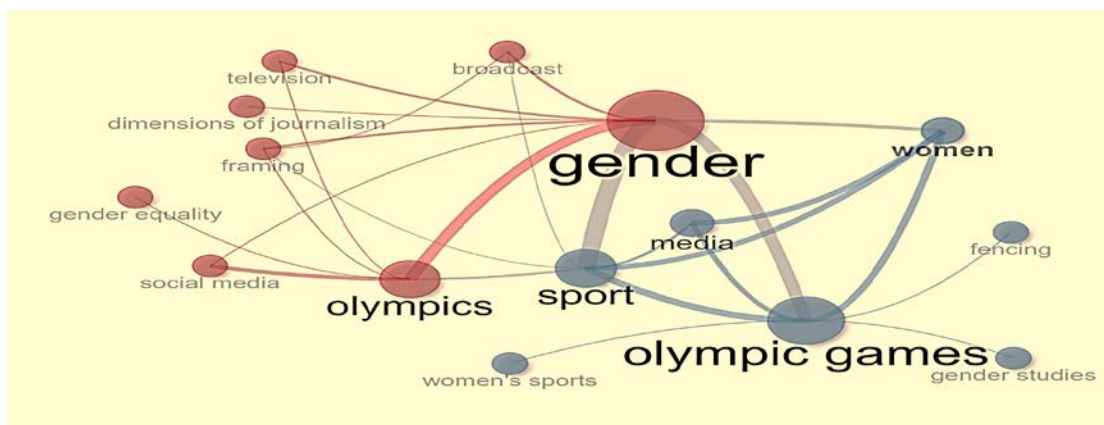
موضوع	فراوانی	برش چارکی اول	برش چارکی میانی	برش چارکی سوم
جنسیت	۲۲	۲۰۱۲	۲۰۱۹	۲۰۲۲
بازی‌های المپیک	۱۷	۲۰۱۱	۲۰۱۸	۲۰۲۱
ورزش	۱۲	۲۰۱۲	۲۰۱۴	۲۰۱۸
المپیک	۱۲	۲۰۱۷	۲۰۲۰	۲۰۲۲
رسانه	۸	۲۰۱۴	۲۰۱۸	۲۰۲۲
زنان	۷	۲۰۱۲	۲۰۱۶	۲۰۲۰
بندی قاب	۴	۲۰۱۶	۲۰۱۷	۲۰۱۹
تلویزیون	۴	۲۰۱۰	۲۰۱۷	۲۰۲۱
رسانه‌های اجتماعی	۴	۲۰۲۱	۲۰۲۲	۲۰۲۲
پخش	۳	۲۰۱۳	۲۰۱۴	۲۰۱۵
ورزش بانوان	۳	۲۰۰۹	۲۰۱۵	۲۰۱۹
شمشیربازی	۳	۲۰۱۴	۲۰۱۶	۲۰۲۰
ورزش نخبه	۳	۲۰۲۰	۲۰۲۱	۲۰۲۲
ورزش بانوان	۳	۲۰۱۲	۲۰۲۱	۲۰۲۲
ورزشکاران زن	۳	۲۰۲۲	۲۰۲۲	۲۰۲۲

شکل ۵. نمودار موضوعات پرتعداد

هم‌رخدادی واژه‌ها

بسیاری از محققان از تحلیل هم‌رخدادی واژه‌ها به عنوان روشی مهم برای کشف شبکه مفهومی در زمینه‌های مختلف استفاده کرده‌اند (۲۱). در پژوهش حاضر نتایج تحلیل هم‌رخدادی کلمات کلیدی نویسنده دو خوشه را نمایان کرد. خوشه اول که با رنگ قرمز مشخص است با هشت آیتم متمرکز بر مجاورت بین کلید واژه‌های جنسیت،

المپیک، اخبار، قاب‌بندی، تلویزیون، برابری جنسیتی و رسانه‌های اجتماعی تأکید دارد، خوشه دوم که با رنگ خاکستری با پیوند اصلی میان هفت آیتم تفکیک شده‌است بر بازی‌های المپیک، ورزش زنان، مطالعات زنان، تأکید دارد. اندازه‌گیری‌ها بیانگر مرکزیت موضوعی و ضخامت خطوط قدرت پیوند بین آیتم‌ها را نشان می‌دهد.

شکل ۶. نمای گرافیکی شبکه هم‌رخدادی واژگان

Journal of Sport and Social Issues " و مجله " International Review for the Sociology of Sport" منتشر شده‌اند. در عین حال از آنجا که دامنه زمانی مقالات نیز از ۱۹۹۹ تا ۲۰۱۵ می‌باشد شاخص‌های نسبت سالانه استنادات و استنادات نرمال شده از اهمیت بیشتری نسبت به تعداد کل استنادات برخوردارند.

مؤثرترین مقالات

فهرست ۱۰ مقاله مؤثر بر اساس تعداد استنادات جهانی در جدول ۵ آورده شده‌است. این نتایج حاوی چند نکته قابل توجه است. نخست آنکه نیمی از این مقالات پراستناد بر موضوع انعکاس رسانه‌ای ورزش زنان و نیم دیگر بر مسائل جنسیتی توجه داشته‌اند. به‌عنوان دومین نکته می‌توان اشاره کرد که اغلب این مقالات پراستناد در دو مجله "

جدول ۵. فهرست و مشخصات ۱۰ مقاله برتر استناد جهانی

نویسنده / سال / منبع	عنوان	استناد		استناد نرمال شده
		کل استنادها	استناد سالانه	
TUGGLE CA, 1999, <i>Journal of Sport and Social Issues</i>	A descriptive analysis of NBC's coverage of the centennial Olympics: The "games of the woman"?	۷۸	۳/۰۰	۱/۲۷
SULLIVAN CF, 2011, <i>Journal of sport and social issues</i>	Sullivan, C. F. (2011). Gender verification and gender policies in elite sport: Eligibility and "fair play"	۷۳	۵/۲۱	۲/۹۲

HIGGS CT, 1994, <i>Journal of sport and social issues</i>	Gender bias and the 1992 Summer Olympic Games: An analysis of television coverage	۶۷	۲/۱۶	۱/۹۱
VINCENT J, 2002, <i>International Review for the Sociology of Sport</i>	A comparison of selected 'serious' and 'popular' British, Canadian, and United States newspaper coverage of female and male athletes competing in the Centennial Olympic Games: Did female athletes receive equitable coverage in the 'games of the women'?	۶۴	۲/۷۸	۱/۲۱
KING C, 2007, <i>International Review for the Sociology of Sport</i>	King, C. (2007). Media portrayals of male and female athletes: A text and picture analysis of British national newspaper coverage of the Olympic Games since 1948.	۶۳	۳/۵۰	۱/۱۲
KINNICK KN, 1998, <i>Women's Studies in Communication</i>	Gender bias in newspaper profiles of 1996 Olympic athletes: A content analysis of five major dailies	۶۰	۲/۲۲	۱/۰۰
BILLINGS AC, 2014, <i>Journalism & Mass Communication Quarterly</i>	"(Re) calling London: The gender frame agenda within NBC's primetime broadcast of the 2012 Olympiad."	۵۶	۵/۰۹	۱/۱۸
HIGGS CT, 2003 <i>Journal of Sport and Social Issues</i>	Gender bias in the 1996 Olympic Games: A comparative analysis.	۵۴	۲/۴۵	۱/۰۰
HARDY E, 2015, In <i>Gender, Media, Sport</i> (pp. 35-47). Routledge	The female 'apologetic' behaviour within Canadian women's rugby: Athlete perceptions and media influences	۵۳	۵/۳۰	۱/۴۵
CROLLEY L, 2007, <i>International review for the sociology of sport</i>	Gendered narratives in Spain: The representation of female athletes in Marca and El País	۵۰	۲/۷۸	۰/۸۸

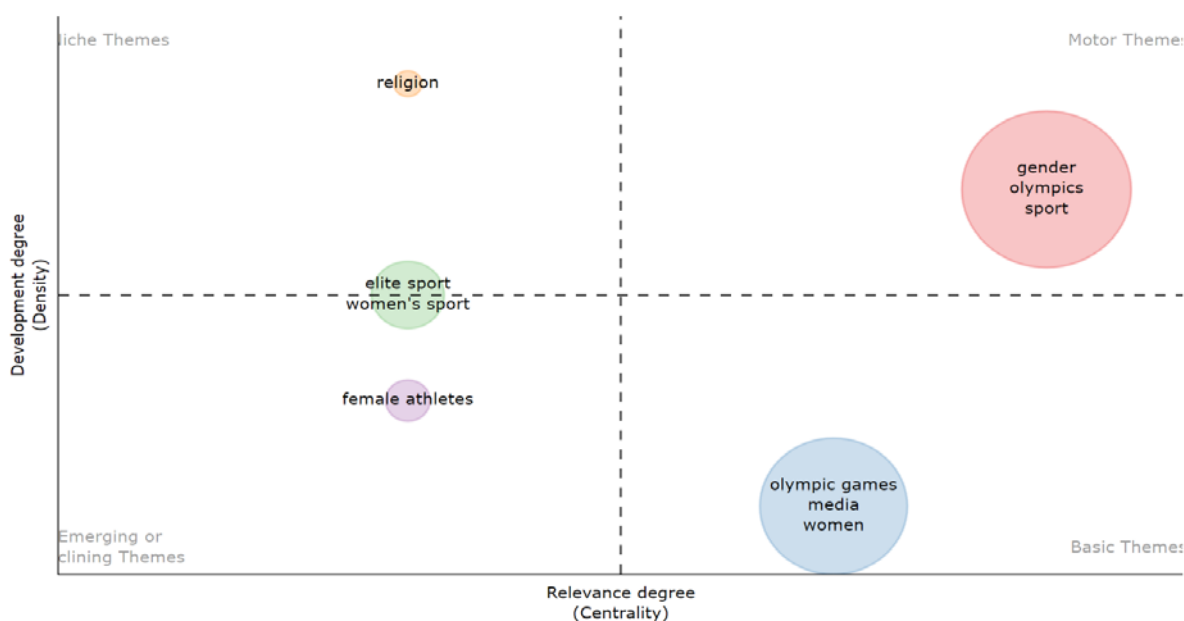
مضامین و تکامل آن‌ها

حرکتی قرار دارند. این مضامین در میدان تحقیقاتی با برخورداری از مرکزیت و تراکم بالا به‌عنوان موضوعاتی توسعه‌یافته‌تر و ضروری قلمداد می‌شوند. در بررسی حاضر، جنسیت، المپیک‌ها و ورزش خوشه مضامین حرکتی را تشکیل داد، بنابراین مفاهیم مذکور برای ساختاردهی و تکامل این حوزه علمی نقش مهمی دارند. همچنین، بازی‌های المپیک، رسانه و زنان به‌عنوان مضامین پایه در ربع پایین سمت راست قرار گرفته‌اند. به‌عبارت دیگر این‌ها موضوعات اساسی و عمومی هستند که هنوز به‌خوبی در زمینه مطالعات اجتماعی ورزش زنان در المپیک توسعه نیافته‌اند. بنابراین می‌توان آن‌ها را به‌عنوان زمینه‌های تحقیقاتی پایه و نیازمند توجه بیشتر توصیف کرد.

تحلیل تماتیک (مضامین) از مرسوم‌ترین روش‌ها برای ترسیم نقشه علمی مطالعات انجام شده‌است. نتایج حاصل از آن به‌طور گرافیکی در نمودار راهبردی موضوعی متشکل از چهار ربع (Q1- Q4) بر اساس مرکزیت (محور Y، اهمیت موضوع) و تراکم (محور X، توسعه موضوع) قرار می‌گیرد. تحلیل موضوعی (مضامین) به فهم بهتر جریان پژوهش در گذشته و حال و همچنین تعیین مسیر آینده مطالعات یک حوزه خاص کمک می‌کند (۱۹). در این بررسی از کلمات کلیدی نویسنده برای ترسیم نقشه علمی استفاده شد. الگوریتم Louvain پنج خوشه مضمونی را آشکار ساخت (شکل ۷). در ربع بالا سمت راست، مضامین

در المپیک لندن [۲۳]. و بن و داگاس (۲۰۱۷) درباره میزان تضاد و همسازی قوانین مذهب با منشور المپیک [۲۴]. اشاره داشت. در ربع پایین سمت چپ، مضامین در حال ظهور یا رو به زوال قرار می‌گیرند. در این بررسی خوشه‌های ورزش زنان و به‌طور خاص زنان ورزشکار قرار دارند که با ویژگی‌های مرکزی و تراکم پایین موضوعات در حال ظهور به‌شمار می‌آیند.

خوشه‌های "دین" و "ورزش نخبه" با فاصله قابل توجهی از یکدیگر در ربع بالا سمت چپ قرار گرفته‌اند. در خصوص دین، این به آن معنی است که تحقیقاتی پیرامونی و خاص در زمینه چگونگی روابط بین مسائل مذهبی و بازی‌های المپیک از سوی محققان انجام شده‌است. به‌طور مثال می‌توان به پژوهش‌های امارا (۲۰۱۲) درباره حضور زنان محجبه در المپیک [۲۲]، سیمایی و سهلیک اغلو (۲۰۱۵) بازنمایی جهت‌دار رسانه‌های غربی از حضور زنان مسلمان

شکل ۷. نقشه علمی بر اساس نمودار راهبردی

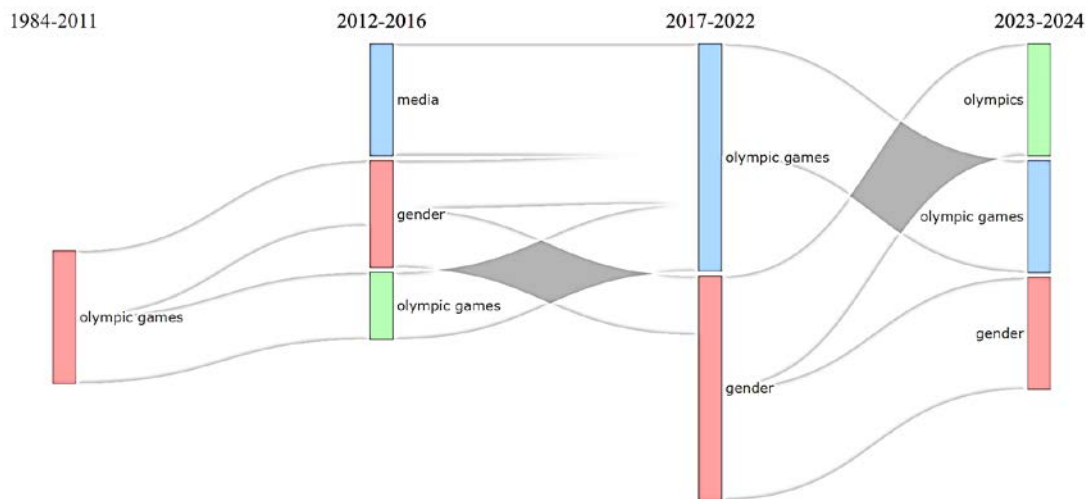
کنون توجه قرار گرفته است. در مقطع زمانی سوم یعنی سال‌های ۲۰۱۷ تا ۲۰۲۲ جنسیت حجم زیادی از مطالعات را به خود اختصاص داده است و نهایتاً برش زمانی چهارم یعنی سال‌های ۲۰۲۳ و ۲۰۲۴ نیز مؤید تداوم تمرکز مطالعات بر جنسیت و بازی‌های المپیک می‌باشد

روند تکامل موضوعی در برش‌های زمانی (شکل ۸) مؤید آن است که بین سال‌های ۱۹۸۴ تا ۲۰۱۱ اصلی‌ترین موضوع پژوهش بازی‌های المپیک و حضور زنان بوده است. در دوره دوم یعنی مابین سال‌های ۲۰۱۲ تا ۲۰۱۶ علاوه بر بازی‌های المپیک مباحث مربوط به رسانه و جنسیت در

3. Benn & Dagkas

1. Amara

2. Samie & Sehlikoglu

شکل ۸. روند تکامل موضوعی در بازه‌های زمانی از ۱۹۸۴ تا ۲۰۲۳

قرار گرفته‌اند. اگرچه واژه جنسیت در منشور المپیک بسیار کم به کار رفته است اما، یکی از «اصول اساسی المپیک» عدم تبعیض در همه شکل‌ها از جمله تبعیض جنسیتی است. به‌طور جدی‌تری یک جنبه اعلام شده از مأموریت و نقش کمیته بین‌المللی ورزش تشویق و حمایت از ارتقای زنان در ورزش در همه سطوح و در همه ساختارها با توجه به اجرای اصل برابری زن و مرد است. با این حال و به‌رغم افزایش چشم‌گیر حضور زنان در المپیک، محققان ادعا می‌کنند که نابرابری جنسیتی در پوشش رسانه‌ای برای ورزشکاران مرد و زن همچنان باقی مانده‌است (۲۵). به همین دلیل، بیش از دو دهه است که مطالعات در مورد پوشش رسانه‌ای ورزش زنان در طول بازی‌های المپیک به آرامی اما پیوسته تکامل یافته‌است (۲۶). اهمیت مطالعات رسانه‌ای در رابطه با زنان ورزشکار از آنجا نشئت می‌گیرد که بازی‌های المپیک به‌عنوان مهمترین رویداد چند ورزشی و پر مخاطب که هم مردان و هم زنان را در آن شرکت می‌کنند، فرصتی منحصر به فرد برای پوشش رسانه‌ای عادلانه‌تر بین ورزشکاران زن و مرد فراهم می‌کند. از آنجا که برای اکثریت قریب به اتفاق هواداران و مصرف‌کنندگان ورزش، بازی‌های المپیک از طریق رسانه‌ها مصرف می‌شود

بحث و نتیجه‌گیری

تحقیق حاضر روند رشد و الگوی مطالعات در حوزه اجتماعی ورزش زنان در المپیک را از چهار دهه پیش تاکنون مورد بررسی قرار داد.

در بعد تحلیل عملکرد و بر اساس داده‌های بازیابی شده، اولین پژوهش این حوزه در سال ۱۹۸۴ در اسکوپوس نمایه شده و انتشار مطالعات با نرخ رشد متوسط سالانه ۳٫۵۴ تداوم یافته‌است. نویسندگان برجسته و پرکار اغلب از کشورهای توسعه یافته بوده‌اند و مؤسسات غربی بیشترین مشارکت را در انتشارات علمی در این زمینه داشته‌اند. همچنین، «مجله بین‌المللی تاریخ ورزش»، «مرور بین‌المللی برای جامعه‌شناسی ورزش» و «ورزش در جامعه» منابع انتشاراتی پیشرو در این حوزه به‌شمار می‌آیند. در بعد ساختار پژوهش‌ها، تحلیل هم‌رخدادی واژه‌ها، دو خوشه اصلی مطالعات شامل جنسیت و رسانه را آشکار ساخت که هر یک به فراخور بسترهای مطالعاتی و اهداف پژوهش در پیوند با مسائلی مانند نحوه انعکاس رسانه‌ای ورزش زنان در المپیک، و همچنین نگرش‌های جنسیتی رایج در ورزش مورد کاوش

تا حضوری، اهمیت پوشش عادلانه در طول این رویداد برای ارائه تصویری دقیق از بازی‌ها به‌طور مضاعفی مورد تأکید قرار گرفته است. در واقع، ارائه پوشش عادلانه می‌تواند منجر به نگهداری و حفظ سوابق تاریخی دقیق شود. علاوه بر این، زمانی که رسانه‌های خبری به‌طور مداوم پوشش متناسبی از ورزشکاران زن و مرد ارائه می‌دهند، ممکن است تغییراتی در تعصبات و کلیشه‌های اجتماعی رخ دهد. برای مثال، وقتی رسانه‌ها دستاوردها و عملکرد ورزشکاران زن و مرد را بدون تبعیض برجسته می‌کنند، نتایج بالقوه می‌تواند شامل افزایش مقبولیت ورزش زنان، احترام اجتماعی بیشتر نسبت به زنان ورزشکار، مشارکت بیشتر زنان در ورزش، افزایش پوشش رسانه‌ای برای زنان ورزشکار در سال‌های غیر المپیکی و در نهایت پذیرش و احترام بیشتر به زنان در تمام عرصه‌های جامعه باشد (۲۷). با این حال، مطالعات تأکید دارند سازمان‌های رسانه‌ای در جوامع مختلف اغلب اوقات، ورزش زنان را در پوشش‌های معمول به حاشیه می‌برند، اما زمانی که ورزشکاران نماینده کشورشان هستند، دستاوردهای زنان را برجسته می‌کنند (۲۸). در طول چند دهه گذشته محققان دو موضوع اصلی را در پوشش رسانه‌ای ورزش زنان شناسایی کرده‌اند. اولاً، محدودیت پوشش ورزش زنان، و دوماً نحوه چارچوب‌بندی (قاب‌بندی) خبرها و گزارش‌های مرتبط با ورزش زنان (۲۹، ۳۰). شواهد مطالعات متعددی پوشش رسانه‌ای ورزش زنان را ناچیز گزارش کرده‌اند، علاوه بر این، زنان معمولاً به شیوه‌ای بی‌اهمیت، جانبدارانه و کلیشه‌ای به تصویر کشیده می‌شوند و بیش از آنکه درباره عملکرد ورزشی آنان صحبت شود نظراتی در مورد احساسات، ظاهر فیزیکی و زندگی خانوادگی‌شان ارائه می‌شود (۲۶).

در توضیح شیوه‌های انعکاس رسانه‌ای ورزش زنان، یافته این پژوهش "فریمینگ" یا قاب‌بندی را

به‌عنوان یکی از کلید واژه مورد توجه محققان نشان داد. این اصطلاح در رسانه به چگونگی تعریف یک موقعیت به‌واسطه انتخاب و برجسته‌سازی جزئیات خاص اشاره دارد (۳۱). در واقع چارچوبی که منبع رسانه‌ای از آن استفاده می‌کند، لنز خاصی است که در آن اصحاب رسانه داستان را برای مخاطب ابتدا می‌سازند و سپس به تصویر می‌کشند. هنگامی که از این مفهوم برای در نظر گرفتن هژمونی رسانه استفاده می‌شود، بیان‌گر وضعیتی است که در آن یک قالب بندی آن‌قدر مسلط است که مردم آن را بدون تردید می‌پذیرند. روش‌های مورد انتقاد در قاب‌بندی انعکاس رسانه‌ای ورزش زنان شامل استفاده از کلمات خاص و تمرکز بر موضوعات ویژه‌ای است که با دیدگاه هژمونیک در مورد آنچه که هویت تنزل یافته یک ورزشکار زن را تشکیل می‌دهد، همسو می‌شود. به‌طور مثال، مشخص کردن «زنان» قبل از نام رویداد، در حالی که رویدادهای مردانه فقط نام ورزش یا رویداد است، به‌طور ماهرانه‌ای دلالت بر این دارد که مردان شرکت‌کنندگان طبیعی هستند و بنابراین به آن‌ها تعلق دارند، در حالی که زنان «دیگران» در نظر گرفته می‌شوند (۲۹، ۳۲). شبکه‌های اجتماعی از دیگر کلید واژه‌هایی است که در تحلیل هم‌رخدادی واژه‌ها (شکل ۶) در پیوند با المپیک‌ها و جنسیت قرار دارد. محبوبیت گسترده و افزایش استفاده از رسانه‌های اجتماعی از بازی‌های المپیک تابستانی ۲۰۰۴ نمایان شد و در طول سال‌های بعد به‌طرز چشم‌گیری افزایش یافت به‌شکلی که در طول بازی‌های المپیک زمستانی پی ونگ چانگ ۲۰۱۸، بیش از ۱٫۶ میلیارد ویدئوی مرتبط با المپیک در پلتفرم‌های مختلف رسانه‌های اجتماعی مانند فیس‌بوک، توئیتر، اینستاگرام، اسنپ چت و یوتیوب مشاهده شد. ظرفیت‌های بالقوه رسانه‌های اجتماعی به زنان ورزشکار فرصت می‌دهد تا علاوه بر اینکه مستقیماً عملکرد و حرفه

اسکوپوس از قدیمی‌ترین و گسترده‌ترین پایگاه‌های علمی به‌شمار می‌رود که پوشش گسترده‌ای از مقالات در حوزه‌های علمی مختلف از جمله ورزش زنان دارد. به‌عنوان یک محدودیت از آن‌جا که این بررسی تنها از یک منبع داده (اسکوپوس) استفاده کرده است نمی‌توان ادعا کرد که همه مطالعات اجتماعی ورزش زنان در المپیک را پوشش داده است. بنابراین، پیشنهاد می‌شود که تحقیقات آینده با کاوش عمیق‌تر در محتوای نشریات و در دامنه گسترده‌تری از منابع داده انجام شود. توصیه دیگر مشارکت بین‌سازمانی از جمله مؤسسات علمی، سازمان‌های ورزشی و دولتی است تا تحقیقات جامع‌تر را تشویق کند و دسترسی به منابع مورد نیاز را تسهیل نماید.

خود را بدون اتکا به رسانه‌های سنتی تبلیغ کنند از رسانه‌های اجتماعی به‌عنوان ابزاری مؤثر در برندسازی شخصی خود استفاده‌کنند و تصاویر مورد نظر خود را در ذهن طرفداران و مصرف‌کنندگان ورزش ایجاد کنند. در عین حال ورزش زنان از برخی آسیب‌های مربوط به محتوای منفی پیام‌های منتشر شده در شبکه‌های اجتماعی مصون نبوده است (۳۳).

ترسیم نقشه علمی (شکل ۷) آشکار ساخت بخشی پیرامونی از مطالعات به مسائل دین اختصاص داشته است. برخی از این مطالعات در مورد جوامع و جمعیت مسلمان به مسائلی مانند میزان تطابق ملاحظات دینی درباره حضور زنان در رقابت‌های ورزشی با منشور المپیک (۲۴)، نرخ حضور زنان مسلمان در رقابت‌های المپیک (۲۲)، و بازنمایی رسانه‌ای (۲۳). اختصاص داشته است. به‌عنوان تعیین خط سیر آینده در حالی که جنسیت بالاترین تراکم را دارد و به‌عنوان مسئله‌ای مهم اما به‌خوبی بسط یافته تلقی می‌شود موضوع رسانه با توجه به شاخص مرکزیت و قرارگیری در منطقه مضامین پایه نیازمند پژوهش‌های بیشتری است.

بنابراین با توجه به یافته‌های تحقیق حاضر برای بهبود وضعیت ورزش زنان در جامعه مسئولان می‌بایست از طریق شاخص‌های شناسایی شده در این پژوهش اقدامات مؤثری جهت برطرف کردن مشکلات پیش روی زنان برای حضور در بازی‌های المپیک انجام دهند و از طریق برقراری ارتباط با محققین فعال در این حوزه زمینه را برای انجام تحقیقاتی کاربردی فراهم نمایند. از آنجا که در حوزه مدیریت ورزشی کمتر به بررسی مطالعات از طریق کتاب‌سنجی پرداخته شده‌است لذا بررسی این موضوع می‌تواند در شناسایی مجلات پرکاربرد، نویسندگان مطرح و افراد متخصص در زمینه‌های مختلف برای ایجاد ارتباط سازنده کمک نماید.

References

1. Noland, M. and K. Stahler, *What goes into a medal: Women's inclusion and success at the Olympic Games*. Social Science Quarterly, 2016. 97(2): p. 177-196.
2. Yousefi, B., et al., *Women's Competitive Sport in Iran: Unravelling Four Decades of Discursive Evolution, 1979–2020*. The International Journal of the History of Sport, 2024. 41(4): p. 317-332. (in persian)
3. Xie, M., *Discussing the impact of the Olympics on women's right*. Acad J Humanit Soc Sci, 2021. 4(12): p. 58.
4. Geurin, A.N., *Media coverage of women athletes during the Olympic Games*, in *Routledge Handbook of the Business of Women's Sport*. 2019, Routledge. p. 529-539.
5. Grindstaff, L. and E. West, *Hegemonic masculinity on the sidelines of sport*. Sociology Compass, 2011. 5(10): p. 859-881.
6. Sherry, E. ,A. Osborne, and M. Nicholson, *Images of sports women: A review*. Sex Roles, 2016. 74: p. 299-309.
7. Connell, R.W. and J.W. Messerschmidt, *Hegemonic masculinity: Rethinking the concept*. Gender & society, 2005. 19(6): p. 829-859.
8. Peng, A.Y., C. Wu, and M. Chen, *Sportswomen under the Chinese male gaze: A feminist critical discourse analysis*. Critical Discourse Studies, 2024. 21(1): p. 34-51.
9. Elias, N. and E. Dunning, *Quest for excitement. Sport and leisure in the civilizing process*. 1986.
10. Broch, T.B., *The cultural sociology of sport: a study of sports for sociology?* American Journal of Cultural Sociology, 2022. 10(4): p. 535-542.
11. Tan, C., *Research on the Path of Sports Sociology Curriculum from the Interdisciplinary Perspective*. Mobile Information Systems, 2022. 2022(1): p. 3415257.
12. Dart, J., *Sports review: A content analysis of the International Review for the Sociology of Sport, the Journal of Sport and Social Issues and the Sociology of Sport Journal across 25 years*. International Review for the Sociology of Sport, 2014. 49(6): p. 645-668.
13. Tian, E. and N. Wise, *An Atlantic divide? Mapping the knowledge domain of European and North American-based sociology of sport, 2008–2018*. International Review for the Sociology of Sport, 2020. 55 :(^)p. 1029-1055.
14. Seippel, Ø., *Topics and trends: 30 years of sociology of sport*. European Journal for Sport and Society, 2018. 15(3): p. 288-307.
15. Wicker, P., K. Scharfenkamp, and L. Lesch, *Publication and citation analysis of articles published in the European Journal for Sport and Society, 2004–2020*. 2022, Taylor & Francis. p. 295-304.
16. Millet, G.P., F. Brocherie, and J. Burtscher, *Olympic sports science—bibliometric analysis of all summer and winter olympic sports research*. Frontiers in sports and active living, 2021. 3: p. 772140.
17. Tabuk, M.E., *Bibliometric analysis of The Olympic Games and doping research*. International Journal of Disabilities Sports and Health Sciences, 2022. 5(1): p. 49-55.

18. Khoo, S., et al., *The top 50 most cited articles on Special Olympics: A bibliometric analysis*. International Journal of Environmental Research and Public Health, 2022. 19(16): p. 10150.
19. Donthu, N., et al., *How to conduct a bibliometric analysis: An overview and guidelines*. Journal of business research, 2021. 133: p. 285-296.
20. Derviş, H., *Bibliometric analysis using bibliometrix an R package*. Journal of scientometric research, 2019. 8(3): p. 156-160.
21. Sedighi, M., *Application of word co-occurrence analysis method in mapping of the scientific fields (case study: the field of Informetrics)*. Library Review, 2016. 65(1/2): p. 52-64. (in persian)
22. Amara, M., *Veiled women athletes in the 2008 Beijing Olympics: Media accounts*. The International journal of the History of Sport, 2012. 29(4): p. 638-651.
23. Samie, S.F. and S. Sehlikoglu, *Strange, incompetent and out-of-place: Media, Muslim sportswomen and London 2012*. Feminist Media Studies, 2015. 15(3): p. 363-381.
24. Benn, T. and S. Dagkas, *The Olympic Movement and Islamic culture: conflict or compromise for Muslim women?*, in *Understanding UK Sport Policy in Context*. 2017, Routledge. p. 119-132.
25. Boykoff, J. and M. Yasuoka, *Gender and politics at the 2012 Olympics: Media coverage and its implications*. Sport in Society, 2015. 18(2): p. 219-233.
26. Salido-Fernández, J. and A.M. Muñoz-Muñoz, *Media representation of women athletes at the olympic games: A systematic review*. Apunts Educación Física y Deportes, 2021. 146: p. 32-41.
27. Eagleman, A., L.M. Burch, and R. Vooris, *A unified version of London :۲۰۱۲ New-media coverage of gender, nationality, and sport for Olympics consumers in six countries*. Journal of Sport Management, 2014. 28(4): p. 457-470.
28. Antunovic, D. and S. Bartoluci, *Sport, gender, and national interest during the Olympics: A comparative analysis of media representations in Central and Eastern Europe*. International Review for the Sociology of Sport, 2023. 58(1): p. 167-187.
29. Villalon, C. and K. Weiller-Abels, *NBC's televised media portrayal of female athletes in the 2016 Rio Summer Olympic Games: A critical feminist view*, in *Global Markets and Global Impact of Sports*. 2020, Routledge. p. 126-146.
30. Carter, J.A., E. Casanova, and D.J. Maume, *Gendering Olympians: Olympic media guide profiles of men and women athletes*. Sociology of Sport Journal, 2015. 32(3): p. 312-331.
31. Scheufele, D.A., *Framing as a theory of media effects*. Journal of communication, 1999. 49(1): p. 103-122.
32. Messner, M.A., M.C. Duncan, and K. Jensen, *Separating the men from the girls: The gendered language of televised sports*. Gender & society, 1993. 7(1): p. 121-137.
33. Geurin, A.N. and M.L. Naraine, *20 years of Olympic media research: Trends and future directions*. Frontiers in Sports and Active Living, 2020. 2: p. 572495.

Social review of women's sports in the Olympic Games: Bibliometric studies

Zohre Hasani*

Assistant Professor, Department of Sports Management, Faculty of Sports
Sciences, Razi University, Kermanshah, Iran

(Received:2024/08/30; Accepted:2024/10/22)

Abstract

The Olympics is a major sporting event that officially promotes 'equality', 'diversity' and 'inclusion'. It serves as a platform for female athletes to gain pride and inspire other women. The present study presents a comprehensive review of the social field studies of women's sports in the Olympics, which is indexed in Scopus scientific database. Bibliometric techniques were used in this study. The database of this research was all scientific articles on the social field of women's sports and the Olympics indexed in the Scopus database. The data includes eighty-two articles indexed between 1984 and 2024. Analyzes were performed using Bibliometrix-R software. Performance results show that the average annual growth rate of published studies was 3.54. Prominent and prolific authors were from developed countries, and Western institutions have contributed the most in scientific publications in this field. The main sources of publication were "International Journal of Sport History", "International Review for the Sociology of Sport" and "Sport in Society". The co-occurrence of the author's keywords showed two clusters (media and gender) in the structure of these studies. Drawing the scientific map also created five topics including gender, media, religion, female athletes and elite sports according to their centrality and density in the strategic diagram. Therefore, according to the findings of the present research, to improve the status of women's sports in the society, the officials should take effective measures to solve the problems faced by women to participate in the Olympic Games through the indicators identified in this research.

Keywords

Bibliometrix, Media, Olympics, Sports, Women.

* Corresponding Author: Email: hassanizohreh76@gmail.com